
MONOGRAFIE PRAWNICZE

POSTĘPOWANIE
ZABEZPIECZAJĄCE
W POLSKIM
PROCESIE KARNYM

PIOTR STARZYŃSKI

Wydawnictwo C. H. Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

PIOTR STARZYŃSKI • POSTĘPOWANIE ZABEZPIECZAJĄCE
W POLSKIM PROCESIE KARNYM

*Magna est vis conscientiae, quam
qui neglegunt, se ipsi iudicabunt*

Karolinie, Pawelkowi oraz Rodzicom

**POSTĘPOWANIE
ZABEZPIECZAJĄCE
W POLSKIM
PROCESIE KARNYM**

PIOTR STARZYŃSKI

WYDAWNICTWO C. H. BECK
WARSZAWA 2007

Redakcja:
Dagna Kordyasz

© **Wydawnictwo C. H. Beck 2007**

Wydawnictwo C. H. Beck Sp. z o.o.
ul. Gen. Zajączka 9, 01-518 Warszawa

Skład i łamanie: DTPArt
Druk i oprawa: P.W.P. INTERDRUK, Warszawa

ISBN 978-83-7483-566-4

Spis treści

Wykaz skrótów	IX
Bibliografia	XIII
Wstęp	XXXI
Rozdział I. Ogólna charakterystyka postępowania zabezpieczającego	1
§ 1. Uwagi wstępne	1
§ 2. Charakter prawny postępowania zabezpieczającego	2
I. Zabezpieczenie majątkowe jako środek przymusu procesowego	11
II. Zabezpieczenie roszczeń zgłoszonych w pozwie cywilnym	20
§ 3. Mienie podlegające zabezpieczeniu	24
I. Mienie zabezpieczane mocą postanowienia sądu i prokuratora	27
II. Mienie podlegające tymczasowemu zajęciu	43
§ 4. Przesłanki postępowania zabezpieczającego oraz jego uczestnicy	50
I. Przesłanki postępowania zabezpieczającego	51
II. Uczestnicy postępowania zabezpieczającego	57
§ 5. Podsumowanie	64
Rozdział II. Kompensacyjna funkcja postępowania zabezpieczającego	67
§ 1. Uwagi wstępne	67
§ 2. Zabezpieczenie roszczeń cywilnych zgłoszonych w pozwie cywilnym w procesie karnym	72
§ 3. Kompensacyjna funkcja zabezpieczenia w postaci środka przymusu procesowego	84
I. Zabezpieczenie obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz nawiązki	84
II. Zabezpieczenie roszczeń cywilnoprawnych	90
§ 4. Podsumowanie	96
Rozdział III. Zabezpieczenie majątkowe w powszechnym procesie karnym	99
§ 1. Uwagi wstępne	99

§ 2. Przedmiot zabezpieczenia	100
I. Zabezpieczenie wykonania kary grzywny	100
II. Zabezpieczenie przepadku	103
III. Zabezpieczenie świadczenia pieniężnego.....	112
IV. Zabezpieczenie nawiązki.....	113
§ 3. Sposób zabezpieczenia, jego wykonanie oraz upadek	115
I. Sposób zabezpieczenia.....	115
II. Organy uprawnione do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu oraz jego wykonanie	125
III. Upadek zabezpieczenia w postaci środka przymusu procesowego.....	140
§ 4. Zaskarżalność zabezpieczenia majątkowego.....	144
§ 5. Podsumowanie	153
 Rozdział IV. Zabezpieczenie majątkowe w postępowaniu karnym skarbowym.....	
§ 1. Uwagi wstępne.....	157
§ 2. Przedmiot zabezpieczenia.....	163
I. Zabezpieczenie wykonania środka karnego	163
II. Zabezpieczenie wykonalności kary grzywny i świadczenia pieniężnego	166
III. Zabezpieczenie uiszczenia należności publicznoprawnej uszczuplonej czynem zabronionym	169
§ 3. Sposób zabezpieczenia, jego wykonanie oraz upadek	171
I. Sposób zabezpieczenia.....	171
II. Organy uprawnione do wykonania postanowienia o zabezpieczeniu oraz jego wykonanie	172
III. Upadek zabezpieczenia	182
§ 4. Zabezpieczenie majątkowe na mieniu podmiotu pociągniętego do odpowiedzialności posiłkowej.....	184
§ 5. Zabezpieczenie majątkowe w związku z pociągnięciem do odpowiedzialności za zgodą sprawcy.....	187
§ 6. Podsumowanie	197
 Rozdział V. Zabezpieczenie majątkowe w ustawie o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary	
§ 1. Uwagi wstępne.....	199
§ 2. Zabezpieczenie majątkowe w trybie art. 26 PodmZbU.....	202
§ 3. Zabezpieczenia mienia podmiotu zbiorowego w toku postępowania.....	217
§ 4. Przedmiot zabezpieczenia.....	220
I. Zabezpieczenie wykonania kary pieniężnej	221
II. Zabezpieczenie przepadku	227

§ 5. Sposób zabezpieczenia, jego wykonanie, upadek oraz zaskarżalność.....	228
I. Sposób zabezpieczenia oraz jego wykonanie.....	228
II. Upadek zabezpieczenia majątkowego.....	231
III. Zaskarżalność zabezpieczenia majątkowego.....	232
§ 6. Podsumowanie.....	234
Rozdział VI. Domniemania prawne w postępowaniu zabezpieczającym.....	239
§ 1. Uwagi wstępne.....	239
§ 2. Charakter prawny domniemań.....	240
§ 3. Przesłanki domniemań i ich zakres.....	247
§ 4. Domniemania prawne a zasada domniemania niewinności, ciężar dowodu oraz zasada prawdy materialnej.....	251
§ 5. Podsumowanie.....	262
Rozdział VII. Tymczasowe zajęcie mienia ruchomego.....	265
§ 1. Uwagi wstępne.....	265
§ 2. Charakter prawny tymczasowego zajęcia mienia ruchomego....	266
§ 3. Przesłanki tymczasowego zajęcia.....	271
I. Przesłanki zajęcia w Kodeksie postępowania karnego.....	271
II. Przesłanki zajęcia w Kodeksie karnym skarbowym.....	276
§ 4. Organy uprawnione do stosowania tymczasowego zajęcia mienia ruchomego.....	280
I. Podmioty legitymowane do stosowania zajęcia w powszechnym postępowaniu karnym.....	280
II. Organy uprawnione do stosowania tymczasowego zajęcia mienia ruchomego w postępowaniu karnym skarbowym.....	283
§ 5. Przebieg tymczasowego zajęcia mienia ruchomego.....	286
I. Procedura zajęcia w Kodeksie postępowania karnego.....	286
II. Przebieg zajęcia w postępowaniu karnym skarbowym.....	294
§ 6. Podsumowanie.....	298
Rozdział VIII. Wstrzymanie transakcji i blokada rachunku.....	301
§ 1. Uwagi wstępne.....	301
§ 2. Charakter prawny wstrzymania transakcji i blokady rachunku.....	306
§ 3. Przesłanki zastosowania środka przymusu procesowego.....	309
§ 4. Podmioty uprawnione do wstrzymania transakcji i blokady rachunku.....	314
§ 5. Przebieg wstrzymania transakcji oraz blokady rachunku.....	316
§ 6. Podsumowanie.....	324

Rozdział IX. Postępowanie zabezpieczające na tle ustawy o świadku koronnym	327
§ 1. Uwagi wstępne	327
§ 2. Ogólne uwagi na temat przesłanek dopuszczenia dowodu z zeznań świadka koronnego	328
§ 3. Realizacja funkcji kompensacyjnej postępowania zabezpieczającego	343
§ 4. Stosowanie środka przymusu procesowego	354
I. Zabezpieczenie wykonalności grzywny	354
II. Zabezpieczenie skutecznego wykonania przypadku.....	357
§ 5. Podsumowanie	360
Rozdział X. Zabezpieczenie mienia na terytorium UE	363
§ 1. Uwagi wstępne.....	363
§ 2. Implementacja decyzji ramowej w sprawie wykonywania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych.....	364
§ 3. Podsumowanie	375
Zakończenie	379
Indeks rzeczowy	403

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

EgzAdmU	ustawa z 17.6.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2005r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.2004 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1964 r. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
KK z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 1969 r. Nr 13, poz. 94 ze zm.)
KK z 1932 r.	rozporządzenie Prezydenta RP z 11.7.1932 r. – Kodeks karny (Dz.U. RP Nr 60, poz. 571 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. Nr 83, poz. 930 ze zm.)
KKW	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.)
KKW z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 13, poz. 98 ze zm.)
KKZm	ustawa z 13.6.2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 111, poz. 1061)
KM	ustawa z 18.9.2001r. – Kodeks morski (Dz.U. Nr 138, poz. 1545 ze zm.)
KomSądU	ustawa z 29.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 133, poz. 882 ze zm.)
Konstytucja	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. z Nr 78, poz. 483 ze sprost.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
KPK z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96 ze zm.)
KPK z 1928 r.	rozporządzenie Prezydenta RP z 19.3.1928 r. (Dz.U. Nr 33, poz. 313 ze zm.)
KPCZm	ustawa z 2.7.2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 172, poz. 1804)

Wykaz skrótów

KRiO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych Dz.U. Nr 94, poz. 1037 ze zm.)
KW	ustawa z 20.5.1971r. – Kodeks wykroczeń (Dz.U. Nr 12, poz. 114 ze zm.)
OrdPodU	ustawa z 29.8.1997r. -- Ordynacja podatkowa (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.)
PodmZbU	ustawa z 28.10.2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz.U. Nr 197, poz. 1661 ze zm.)
PrzeciwNielU	ustawa z 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz.1505 ze zm.)
RegR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 11.4.1992 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. Nr 38, poz. 163 ze zm.)
ProkU	ustawa z 20.6.1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 ze zm.)
Protokół Nr 1 do Konwencji	Protokół Nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.)
ŚwiadekU	ustawa z 25.6.1997r. o świadku koronnym (Dz.U. Nr 114, poz. 738 ze zm.)

2. Inne

Apel. Gd.	Apelacja Gdańska
art.	artykuł
CzPKiNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
Dz.U.	Dziennik Ustaw
GIIF	Generalny Inspektor Informacji Finansowej
GPol	Gazeta Policyjna
GS	Gazeta Sądowa
GSąd	Głos Sądownictwa
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
MoP	Monitor Polski
niepubl.	niepublikowane
NP	Nowe Prawo
Nr	numer

Wykaz skrótów

NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
OSA	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego
OSN.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNCP.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
OSNKW.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Karnej i Izby Wojskowej
OSNPG.....	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – zbiór wydany przez Prokuraturę Generalną
OSPİKA.....	Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitra- żowych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
pkt.....	punkt
poz.....	pozycja
PPol	Przegląd Policyjny
PPiA	Przegląd Prawa i Administracji
PPK	Problemy Prawa Karnego
Prob. Praw	Problemy praworządności
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS	Przegląd Sądowy
P. Sejm	Przegląd Sejmowy
PUG	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
r.	rok
Rz.	Rzeczpospolita
s.....	strona
SA	Sąd Apelacyjny
SI	Studia Iuridica
SN.....	Sąd Najwyższy
t.....	tom
t.j.	tekst jednolity
TK.....	Trybunał Konstytucyjny
UE.....	Unia Europejska
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy
z.....	zeszyt
zd.	zdanie
ze zm.	ze zmianami

Bibliografia

Komentarze

- Andrejew I., Świda W., Wolter W.*, Kodeks karny z komentarzem, Warszawa 1973.
- Angerman K. K., Nowotny J., Przeworski J.*, Komentarz do Kodeksu postępowania karnego wraz z dotyczącymi ustawami i rozporządzeniami, Warszawa 1930.
- Bafia J., Bednarzak J., Fleming M., Kalinowski S., Kempisty H., Siewierski M.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 1971.
- Bednarek M., Mienie.* Komentarz do art. 44–55³ Kodeksu cywilnego, Kraków 1997.
- Czerlunczakiewicz S.*, Komentarz do ustawy karnej skarbowej, pr. zbior. pod red. *P. Gajewskiego, M. Siewierskiego*, Warszawa 1961.
- Czerlunczakiewicz S.*, Ustawa karna skarbowa z komentarzem, pr. zbior. pod red. *M. Siewierskiego*, Warszawa 1973.
- Czerwiński S.*, Postępowanie karne opracowane do użytku policji państwowej, Warszawa 1928.
- Dalka S.*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz do części drugiej Kodeksu postępowania cywilnego, *S. Dalka, J. Rodziejewicz*, Gdańsk 1994.
- Doda Z., Gaberle A.*, Kontrola odwoławcza w procesie karnym. Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Komentarz. Tom II, Warszawa 1997.
- Filar M.*, Komentarz do ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, pod red. *M. Filara*, Toruń 2003.
- Gostyński Z., Bratoszewski J.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, pr. zbior. pod red. *R. A. Stefańskiego i S. Zabłockiego*, Warszawa 2004.
- Gostyński Z.*, Komentarz do Kodeksu karnego skarbowego. Tytuł II. Postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Tytuł II. Postępowanie wykonawcze, Warszawa 2000.
- Gostyński Z.*, Komentarz do Kodeksu karnego skarbowego. Tytuł II. Postępowanie w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Tytuł III, Postępowanie wykonawcze, Warszawa 2000.
- Gostyński Z., Zabłocki S.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, pr. zbior. pod red. *Z. Gostyńskiego, R. A. Stefańskiego, S. Zabłockiego*, Warszawa 2003.

- Gostyński Z., Stefański R. A.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, pod red. *R. A. Stefańskiego, S. Zabłockiego*, Warszawa 2003.
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks karny skarbowy. Komentarz, Warszawa, 2001.
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 1998.
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2003.
- Grzegorzczuk T.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2005.
- Hauser R.*, Postępowanie egzekucyjne w administracji. Komentarz, *R. Hauser, Z. Leński, A. Skoczylas*, Warszawa 2003.
- Hofmański P.* (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz do artykułów 1–296. Tom I, Warszawa 2004.
- Jagięła J.*, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II, pod red. *K. Piaseckiego*, Warszawa 1997.
- Jakubecki A.*, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, pod red. *A. Jakubeckiego*, Kraków 2005.
- Julke G.*, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, pr. zbior. pod red. *Z. Szczurka*, Sopot 2005.
- Kala D.*, Komentarz do ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, pr. zbior. pod red. *M. Filara*, Toruń 2003.
- Kisiel A.*, Odpowiedzialność posiłkowa na gruncie przepisów kodeksu karnego skarbowego, „Nowa kodyfikacja prawa karnego”, Tom XIV, pod red. *L. Boguni*, Wrocław 2003.
- Knypl Z.*, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, pod red. *Z. Szczurka*, Sopot 2005.
- Kotowski W., Kurzępa B.*, Komentarz do Kodeksu karnego skarbowego, Warszawa 2000.
- Marek A.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2005.
- Merchel Z.*, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, pr. zbior. pod red. *Z. Szczurka*, Sopot 2005.
- Mochalski B.*, Przestępstwa przeciwko mieniu. Rozdział XXXV Kodeksu karnego. Komentarz, Warszawa 1999.
- Muras Z.*, Postępowanie odwoławcze w procesie karnym. Artykuły 425–267 KPK. Komentarz, Warszawa 2004.
- Namysłowska-Gabrysiak B.*, Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Komentarz, Kraków 2004.
- Paprzycki L. K.*, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1–424 k.p.k., *J. Grajewski, L. K. Płachta, M. Płachta*, Kraków 2003.
- Pawela S.*, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Białystok 1993.
- Pawela S.*, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Warszawa 1972.
- Pawela S.*, Wykonanie orzeczeń w sprawach karnych. Komentarz, Warszawa 1965.
- Peiper L.*, Komentarz do Kodeksu postępowania karnego i przepisów wprowadzających tenże kodeks z dodatkowymi ustawami, rozporządzeniami i umowami międzynarodowymi w przedmiocie wydania przestępców przy

- szczegółowem uwzględnieniu przepisów Kodeksu karnego i Ustawy karnej skarbowej, Kraków 1933 .
- Peiper L.*, Komentarz do Prawa karnego skarbowego z dnia 3 listopada 1936 r. (Dz.U. Nr 84, poz. 581) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi oraz wszelkimi ustawami monopolowymi i związkowymi, Kraków 1938.
- Pietrzykowski K.*, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I, pod red. *K. Pietrzykowskiego*, Warszawa 1997.
- Postulski K.*, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, *Z. Hołda, K. Postulski*, Gdańsk 1998.
- Postulski K.*, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, *Z. Hołda, K. Postulski*, Gdańsk 2005.
- Potulski J., Warylewski J.*, Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Komentarz, Warszawa.
- Prusak F.*, Komentarz do kodeksu postępowania karnego, Warszawa 1999.
- Prusak F.*, Ustawa karna skarbowa z komentarzem, Warszawa 1995.
- Raglewski J.*, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1–116 k.k., pod red. *A. Zolla*, Kraków 2004.
- Rudnicki S.*, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna, *S. Dmowski, S. Rudnicki*, Warszawa 1999.
- Rudnicki S.*, Ustawa o księgach wieczystych i hipotece. Komentarz. Warszawa 2002.
- Sienkiewicz Z.*, Kodeks karny. Komentarz, Tom I. Art. 1–116, *O. Górniok, S. Hoc, M. Kalitowski, S. M. Przyjemski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek*, Gdańsk 2005.
- Sołtysiński S.*, Kodeks spółek handlowych. Komentarz do artykułów 1–150. Tom I, *S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja*, Warszawa 2001.
- Stefański R. A.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom I, pod red. *R. A. Stefańskiego i S. Zabłockiego*, Warszawa 2004.
- Stefański R. A.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Tom II, pod red. *R. A. Stefańskiego, S. Zabłockiego*, Warszawa 2004.
- Steinborn S.*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz do art. 425–673 k.p.k. Tom II, pod red. *J. Grajewskiego*, Kraków 2006.
- Sychowicz M.*, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod red. *K. Piaseckiego*, Warszawa 2006.
- Światłowski A. R.*, Kodeks karny skarbowy z komentarzem, *G. Bogdan, A. Nita, Z. Radzikowska, A. R. Światłowski*, Gdańsk 2000.
- Świeboda Z.*, Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część druga. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Warszawa 2004.
- Telenga P.*, Kodeks postępowania cywilnego. Praktyczny komentarz, pod red. *A. Jakubeckiego*, Kraków 2005.
- Treder J.*, Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, pod red. *Z. Szczurka*, Sopot 2005.
- Wengerek E.*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Tom I, Warszawa 1994.

- Wengerek E.*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Tom II, Warszawa 1994.
- Wirzman T. E.*, Kodeks postępowania karnego z orzecznictwem, *A. Kryże, P. Niedziela, K. Petryna, T. E. Wirzman*, Warszawa 2001.
- A. Zoll*, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1–116 Kodeksu karnego, *K. Buchała, A. Zoll*, Kraków 2000.
- Zoll A.*, (red.), Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz do art. 278–363 Kodeksu karnego, t. III, Kraków 1999, s. 13, *A. Marek*, Prawo karne, Warszawa 2000.

Monografie

- Andrejew I.*, Polskie prawo karne w zarysie, Warszawa 1970.
- Baniak S.*, Prawo karne skarbowe, Kraków 2005.
- Broniewicz W.*, Postępowanie cywilne w zarysie, Warszawa 1999.
- Bulsiewicz A.*, Zabezpieczenie roszczeń odszkodowawczych i kar majątkowych, Warszawa 1975.
- Cieślak M.*, Polska procedura karna, Warszawa 1973.
- Cieślak M.*, Zagadnienia dowodowe w procesie karnym. Tom I, Warszawa 1955.
- Daszkiewicz W.*, Naprawienie szkody w prawie karnym, Warszawa 1972.
- Daszkiewicz W.*, Powództwo cywilne w procesie karnym, Warszawa 1976.
- Daszkiewicz W.*, Prawo karne procesowe. Zagadnienia ogólne. Tom I, Poznań 1999.
- Daszkiewicz W.*, Proces adhezyjny na tle prawa polskiego, Warszawa 1961.
- Daszkiewicz W.*, Proces karny. Część ogólna, Poznań 1996.
- Falandysz L.*, Pokrzywdzony w prawie karnym i wiktymologii, Warszawa 1980.
- Falandysz L.*, Wiktymologia, Warszawa 1979.
- Filipkowski W.*, Zwalczanie przestępczości zorganizowanej w aspekcie finansowym, Kraków 2004.
- Gardocki L.*, Prawo karne, Warszawa 2003.
- Gilmore W. C.*, Brudne pieniądze. Metody przeciwdziałania praniu pieniędzy, Warszawa 1999.
- Gostyński Z.*, Obowiązek naprawienia szkody w nowym ustawodawstwie karnym, Kraków 1999.
- Grzegorzczak T.*, Dowody w procesie karnym, Warszawa 1998.
- Grzegorzczak T.*, Strony, ich procesowi przedstawiciele i inni uczestnicy postępowania karnego, Warszawa 1998.
- Hofmański P.*, Europejska konwencja praw człowieka i jej znaczenie dla prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego, Białystok 1993.
- Hofmański P.*, Konwencja europejska a prawo karne, Toruń 1995.
- Hofmański P.*, Prawa Człowieka przed Trybunałem w Strasburgu, Białystok 1993.
- Ignatowicz I.*, Prawo rzeczowe, Warszawa 2000.

- Jarosz-Żukowska S.*, Konstytucyjna zasadna ochrony własności, Kraków 2003.
- Jasiński W.*, Pranie brudnych pieniędzy, Warszawa 1998.
- Kafarski A.*, Akcja cywilna w procesie karnym, Warszawa 1972.
- Kalinowski S.*, Polski proces karny w zarysie, Warszawa 1979.
- Korzan K.*, Kurator w postępowaniu cywilnym, Warszawa 1966.
- Korzan J.*, Sądowe postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1986.
- Kowalewska-Borys E.*, Świadek koronny w ujęciu dogmatycznym, Kraków 2004.
- Kruszyński P.*, Zasada domniemania niewinności w polskim procesie karnym, Warszawa 1983.
- Kulesza C.*, Prawo krzywdzące przedsiębiorców. Wybrane aspekty integracji państwa w sferę wolności działalności gospodarczej, Białystok 2004.
- Kulesza C.*, Rola pokrzywdzonego w procesie karnym, Białystok 1995.
- Kwiatkowski Z.*, Zakazy dowodowe w procesie karnym, Kraków 2005.
- Leszczyński L.*, Stosowanie generalnych klauzul odsyłających, Kraków 2001.
- Marciniak A.*, Postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2005.
- Marek A.*, Prawo karne, Warszawa 2000.
- Marszał K.*, Proces karny, Katowice 1998.
- Mik B.*, Nowela antykorupcyjna z dnia 13 czerwca 2003 r. Rys historyczny i podstawowe problemy interpretacyjne. Wprowadzenie, Kraków 2003.
- Morauski L.*, Wykładnia w orzecznictwie sądów, Toruń 2002.
- Muliński M.*, Postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności krajowemu tytułowi egzekucyjnemu, Warszawa 2005.
- Murzynowski A.*, Areszt tymczasowy oraz inne środki zapobiegające uchylaniu się od sądu, Warszawa 1963.
- Murzynowski A.*, Istota i zasady procesu karnego, Warszawa 1984.
- Namysłowska-Gabrysiak B.*, Odpowiedzialność karna osób prawnych, Warszawa 2003.
- Pawela S.*, Prawo karne wykonawcze. Zarys wykładu, Kraków 2003.
- Pikulski S.*, Podstawowe zagadnienia taktyki kryminalistycznej, Białystok 1997.
- Prusak F.*, Prawo i postępowanie karne skarbowe, Warszawa 2002.
- Prusak F.*, Warunki dopuszczalności procesu i czynności procesowe, Warszawa 2002.
- Radwański Z.*, Prawo cywilne – część ogólna, Warszawa 1999.
- Rau Z.*, Przestępczość zorganizowana w Polsce i jej zwalczanie, Kraków 2002,
- Redelbach A.*, Europejska Konwencja Praw Człowieka w polskim wymiarze sprawiedliwości, Poznań 1997.
- Redelbach A.*, Prawa naturalne. Prawa człowieka. Wymiar sprawiedliwości. Polacy wobec Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, Toruń 2000.

- Samborski E.*, Dochodzenie roszczeń cywilnych w procesie karnym, Warszawa 2004.
- Skouronek G.*, Ewolucja instytucji procesowych w prawie karnym skarbowym, Warszawa 2005.
- Starzyński P.*, Zabezpieczenie majątkowe w polskim postępowaniu karnym na tle regulacji ustawy o świadku koronnym, Szczytno 2006.
- Śliwiński S.*, Polskie prawo karne materialne, Warszawa 1946.
- Tylman J.*, Polskie postępowanie karne, *T. Grzegorzcyk, J. Tylman*, Warszawa 1999.
- Uniszewski Z.*, Przeszukanie. Problematyka kryminalistyczna, Warszawa 2000.
- Waltoś S.*, Naczelne zasady procesu karnego, Warszawa 1999.
- Waltoś S.*, Proces karny. Zarys systemu, Warszawa 2003.
- Wengerek E.*, Sądowe postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 1978.
- Wilke M.*, Nabycie własności rzeczy ruchomej na podstawie umowy z osobą nieuprawnioną, Warszawa-Poznań-Toruń 1980.
- Wójcik J. W.*, Pranie pieniędzy. Kryminologiczna i kryminalistyczna ocena transakcji podejrzaných, Warszawa 2002.
- Wójcik J. W.*, Pranie pieniędzy. Studium prawnokryminologiczne i kryminalistyczne, Toruń 1997.
- Wójcik J. W.*, Przeciwdziałanie praniu pieniędzy, Kraków 2004.
- Zedler F.*, Powództwo o zwolnienie od egzekucji, Warszawa 1973.

Prace zbiorowe

- Banaszkiewicz B.*, Konstytucyjne podstawy systemu prawa, pr. zbior. pod red. *M. Wyrzykowskiego*, Warszawa 2001.
- Bratosiewicz A., Kubacki R.*, Zaniechanie ukarania sprawcy przestępstwa skarbowego, Warszawa 2003.
- Bieńkowska B.*, Przesłanki procesu karnego [w:] Wykład prawa karnego procesowego, pod red. *P. Kruszyńskiego*, Białystok 1998.
- Bieńkowska E., Kulesza C.*, Jak postępować z ofiarami przestępstw. Poradnik dla praktyków. Dokumenty Rady Europy i Narodów Zjednoczonych, Białystok 1992.
- Borkowski P., Trzeźniewski-Kwiecień J.*, Wpisy do ksiąg wieczystych, Dom Wydawniczy Warszawa 2002.
- Czachurski W., Brzozowski A., Saffjan M., Skowrońska-Bocian E.*, Zobowiązania. Zarys wykładu, Warszawa 2002.
- Filipkowski W.*, System przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu w ujęciu regulacji międzynarodowych [w:] Aktualne problemy prawa karnego i procesu karnego, pod red. *E. W. Pływaczewskiego*, Białystok 2005.
- Grzegorzcyk T.*, Polskie postępowanie karne, *J. Tylman, T. Grzegorzcyk*, Warszawa 1999.

- Ignaczeński J., Jerka R.*, Relacje majątkowe między małżonkami, Gdańsk 2005.
- Illinicz R.*, Własność państwowa i jej ochrona w świetle Konstytucji RP [w:] Zasady ustroju społecznego i gospodarczego w procesie stosowania konstytucji, pr. zbior. pod red. *C. Kosikowskiego*, Warszawa 2005.
- Karnicka-Kawczyńska A., Kawczyński J.*, Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, Warszawa 2002.
- Konarska-Wrzosek V.*, Prawo karne skarbowe. Zagadnienie materialnoprawne i wykonawcze, *V. Konarska-Wrzosek, T. Oczkowski*, Toruń 2005.
- Kremis J.*, Podstawy prawa cywilnego i handlowego, pr. zbior. pod red. *E. Gniewka*, Warszawa 1998.
- Krzemińska P.*, Przepadek korzyści majątkowej w świetle projektowanych i wprowadzonych zmian w kodeksie karnym [w:] Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego. Tom XIV, pod red. *L. Boguni*, Wrocław 2003.
- Kudrelek J., Lisiecki M.*, Zabezpieczenie majątkowe w postępowaniu karnym, Szczytno 2004.
- Kulesza C.*, Strony procesowe [w:] Wykład prawa karnego procesowego, pr. zbior. pod red. *P. Kruszyńskiego*, Białystok 1998.
- Lach A.*, Zabezpieczenie dowodów i mienia na terytorium UE [w:] Zwalczanie przestępczości w Unii Europejskiej. Współpraca policyjna i sądowa w sprawach karnych, pr. zbior. pod red. *A. Górskiego i A. Sakowicza*, Warszawa 2006, s. 261.
- Laskowska K.*, Pranie brudnych pieniędzy - możliwości przeciwdziałania w Polsce [w:] Z problematyki prawa karnego, pod red. *P. Hofmańskiego*, Białystok 1994.
- Pływaczewski E. W.*, Główne problemy przestępczości w Polsce [w:] Aktualne problemy prawa karnego i kryminologii, pod red. *E. W. Pływaczewskiego*, Białystok 1998.
- Pływaczewski E. W.*, Pranie brudnych pieniędzy nowym wyzwaniem dla systemu ekonomiczno-finansowego w Polsce [w:] Proceder prania brudnych pieniędzy. Studia i Materiały, pod red. *E. W. Pływaczewskiego*, Toruń 1993.
- Postulski K., Siwek M.*, Przepadek w polskim prawie karnym, Kraków 2004.
- Radwański Z., Panowicz-Lipska J.*, Zobowiązania - część szczegółowa, Warszawa 1998.
- J. Tylman*, Polskie postępowanie karne, *J. Tylman, T. Grzegorzczak*, Warszawa 1999.
- Tylman J.*, Postępowanie karne w zarysie, *M. Siewierski, J. Tylman, M. Olaszewski*, Warszawa 1971.
- Wolter A., J. Ignatowicz, K. Stefaniuk*, Prawo cywilne. Zarys części ogólnej, Warszawa 2000.
- Zakrzewski R., W. Jasiński*, Instrumenty przeciwdziałania praniu pieniędzy w polskim systemie finansowania i ich ocena [w:] Proceder prania brudnych pieniędzy, pod red. *E. W. Pływaczewskiego*, Toruń 1993.
- Ziemiński Z.*, Logika praktyczna, Warszawa 1992.